

turvallisesti työssä



Hevosenhoito turvallisiksi

Hevosalalla työskentelevien määrä on kasvussa. Myös harrastajia on runsaasti. Hevosten parissa työskentelevien työkokemus, taidot ja ikä vaihtelevat paljon. Tämän vuoksi etenkin nuorten työntekijöiden opastamiseen ja työhön perehdyttämiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Hyvin hoidettu ja ihmiseen luottava hevonen sekä asianmukainen talliympäristö ovat turvallisuuden perusasioita. On tärkeää, että hevosenhoitaja osaa arvioida omat taitonsa, hevosen kyvyt, luonteen ja mielialan.

Tässä oppaassa on tietoa turvallisista työtavoista. Hyvien työtapojen omaksuminen tukee pitkää uraa hevosalan ammattilaisena tai harrastajana.

HEVOSEN ELINYMPÄRISTÖ

Karsinat

Hevosen karsinan pitää olla rakenteeltaan niin vahva, että se kestää hevosen potkut ja ryntäykset. Seinämateriaaliksi sopii parhaiten teräsrunkoinen lankkuaita. Myös tukevat ja kevyesti aukeavat liukuovet ovat turvalliset ja säästävät käytävää.

Pystypuulattia on hevoselle miellyttävä, mutta sen puhtaanapito on vaikeaa. Hyvin suunniteltu lannanpoisto kuitenkin helpottaa pystypuulattian puhdistamista.

Lannanpoisto

Perinteinen lapio-luuta-kottikärry -menetelmä rassittaa puhdistajan selkää varsinkin silloin, jos työasennot ovat vääriä. Selän pitäminen suorana ja vahvojen reisilihasten käyttö nostoissa sekä kiertoliikkeiden välttäminen ovatkin työntekijän ergonomian perusohjeet.

Kuivikkeen valinnassa kannattaa ottaa huomioon karsinan puhdistamisen helppous ja hengityselimistön mahdollisimman vähäinen rasitus.

Kun karsinoita puhdistetaan perinteisellä menetelmällä, on hyvä käyttää hengityksensuojainta. Suojaimen täytyy olla CE-hyväksytty, vähintään P2-luokan hengityksensuojain. Homeisia heiniä käsiteltäessä on kuitenkin käytettävä P3-luokan hengityksensuojainta.

Sujuvan lannanluonnin perusta on, että lantakärryt ovat kunnossa. Kevyesti työnnettävät ja tukevat kottikärryt tekevät lannanajosta turvallista ja joutuisaa. Kottikärryjä työntäessä on muistettava pitää selkä suorana.

Karsinan puhdistaminen esimerkiksi lantaimurilla käy nopeasti ja talli-ilma pysyy lähes pölyttömänä.

Ruokintalaitteet

Hevosen ruokinta on turvallisinta, jos rehunjaossa ei itse tarvitse mennä karsinaan. Helpointa on jakaa rehut tallin käytävältä täytettäviin kaukaloihin ergonomisella mittakauhalla. Vapaat kulutiet

ja leveät käytävät myös helpottavat rehujen siirtoa sekä ruokintaa ja vähentävät tapaturmavaaraa. Käytävien liukkautta voidaan torjua puruilla tai hiekalla.

Ruokintalaitteisiin pätee sama sääntö kuin muihinkin hevostallin rakenteisiin: vankkatekoisuus on valttia. Hevosen on helppo syödä kiinteästä rehukaukalosta ja kaukaloiden puhtaanapito on helppoa. Esiin käännettävät ja ruokintakäytävältä täytettävät laatikot ja kaukalot ovat oikein käytettyinä turvallisia. Lukittava rehukaukalo estää hevosta kiskaisemasta kaukaloa omalle puolelleen rehunjaon aikana.

Juottoämpäriille kannattaa tehdä tukeva teline. Näin hoitajan sormet säästyvät eikä hevonen pääse kuljettamaan ämpäriä pitkin karsinaa. Automaattiset juotto- ja ruokintalaitteet ovat turvallisia ja työtä helpottavia ratkaisuja.

Pesutilat

Hevonen on turvallisinta puhdistaa erillisessä tilassa, ei hevosen omassa karsinassa. Ahtaat ovet, kulmaukset ja kynnykset ovat vaaraksi sekä hoitajalle että hevoselle.

Pesutila suunnitellaan siten, että hevonen voidaan kiinnittää päitsistään kahdelta puolelta seinään. Näin hoitaja ei jää puristuksiin seinän ja hevosen väliin. Kunnollinen pesutila mahdollistaa myös hevosen kengittämisen, lääkinnän ja muun hoidon.

Pesutilan lattian pintamateriaalin on kestävä kengitetyn hevosen liikkumista ja pesuvesiä. Lattia ei saa olla liukas. Lattiamateriaaliksi sopii karka betoni, koska se ei luista ja sen puhtaanapito on helppoa. Miellyttävällä kumimatolla liukastumisriski on pieni.

Pesutilan on oltava myös hyvin valaistu. Hevosen yläpuolella olevan kattovalaisimen lisäksi kummallekin puolelle katon ja seinän raja on asennettava valaisimet estämään varjojen syntymistä. Vaaleat seinäpinnat heijastavat tehokkaimmin valoa.



Kapea puolaväli karsinassa estää hevosta laittamasta päätänsä kaltereiden väliin. Metallinen uritettu kynnyks vähentää liukastumisia. Liukuovi on turvallinen ratkaisu, sillä se jättää käytävän vapaaksi.

Valitse lannanluontiin kevyt talikko. Tarvittaessa kahvan suuntaa voi kääntää, jolloin ranteen asento saadaan suoraksi. Työskennellessä kättä pitää vaihtaa, jotta kuormitus olisi tasapuolista. Lantaimuri vähentää ja keventää käsin tehtävää työtä.



Heinä- ja väkirehuautomaatit vähentävät työsidonnaisuutta ja työmäärää. Automaatti täytetään käytävältä, joten karsinaan ei ole tarpeen mennä.



Ruokinta sujuu parhaiten käytävältä esimerkiksi ruokintaluukun kautta. Käytä molempia käsiä tasapuolisesti. Oleellista on ranteen suora asento. Mittakauhoja on eri mallisia, valitse niistä sopivin. Älä purista kauhaa!

Kaksipyöräiset kottikärryt ovat tukevammat kuin yksi-pyöräiset ja kuormittavat työntäjän verenkierto- ja tuki- ja liikuntaelimistöä vähemmän. Automaattisesti kippaavissa kärryissä jää raskas nosto- ja työntövaihe pois.



Valaistus

Tallissa pitää olla hyvä valaistus. Valaistus parantaa turvallisuutta, vaikuttaa vireystilaan ja lisää viihtyvyyttä ja työtehoa. Talli kannattaa suunnitella sellaiseksi, että luonnonvaloa saadaan runsaasti. Lisäksi täytyy olla hyvä keinovalo.

Hyvä valaistus on riittävän voimakas eikä häikäise. Tallin yleisvalaistukseksi suositellaan 80–100 luxia. Pesu-, hoito- ja kengitystilassa valoa tarvitaan enemmän, 300–500 luxia. Myös kulkureitit ja portaat valaistaan tehokkaasti. Valokatkaisijan paikka on lähellä ovea.

Kulkutiet ulkona valaistaan rakennusten seinään tai pylväisiin kiinnitetyillä valaisimilla. Valaisimet on hyvä sijoittaa korkealle. Ovien edustat ja portaat on valaistava erityisen hyvin.

Ilmanvaihto

Hevostallissa on oltava hyvä ilmanvaihto, koska hevonen on herkkä ilman epäpuhtauksille. Huonon ilmanvaihdon vuoksi työntekijöiden vireystila laskee ja epäpuhtauksien pitoisuus ilmassa voi nousta haitalliseksi. Talli-ilmaan erittyy haitallisia kaasuja, kuten ammoniakkaa, hiilidioksidia, rikkivetyä ja metaania. Näitä haitallisia kaasuja voidaan ehkäistä siivoamalla karsinat huolellisesti riittävän usein, riittävällä ilmanvaihdolla ja pitämällä tallin kosteus ja lämpötila optimaalisina.

Tulo- ja poistoilmaventtiileitä pitää olla useita vedon tunteen vähentämiseksi. Talvella riittävä lämmitys turvaa minimi-ilmanvaihdon.

Paras ilmanvaihto saadaan talliin, kun korvausilma jaetaan katosta koko tallin pituudelta ja poistoilma imetään lattianrajasta. Tällä alaimu-menetelmällä estetään hengityselinsairauksia aiheuttavan pölyn leviäminen tallitiloihin.

Myös ilmanvaihdon äänettömyys kannattaa ottaa huomioon tallin ilmanvaihdon suunnittelussa.

Paloturvallisuus

Hevostalli on huomattavan kuiva eläinsuoja. Siksi palovaara on erityisen suuri talvella, kun käytetään lisälämmittimiä. Talliin tulee varata muutama iso alkusammutin ja vesiposteja. Sammuttimien on oltava näkyvillä paikoilla ja helposti saatavilla, kuten ovien pielissä.

Kun sisätiloissa käytetään palovaaraa aiheuttavia koneita, alkusammuttimien on oltava työpiteissä. Palonsuojeluvälineet on myös varustettava asianmukaisilla kilvillä ja sammuttimien tarkastuksesta on huolehdittava.

Yhtä tärkeää kuin sammuttimien hankkiminen on niiden käytön opetteleminen. Uusille työntekijöille opetetaan sammuttimien käyttö ja tulen tukahduttaminen sammutuspeitteellä.

Parasta ehkäisevää palontorjuntaa on tallin pitäminen puhtaana pölystä. Myös sähkölaitteet on pidettävä kunnossa. Tallitiloissa ja sen läheisyydessä ei saa tupakoida eikä käsitellä avotulta. Tallin osastoisella voidaan mahdollinen palo rajoittaa siihen tilaan, mistä se on alkanut.

Tulipalon varalta pitää olla evakointisuunnitelma. Silloin jokainen tietää hädän hetkellä, miten toimia ja missä järjestyksessä hevoset pelastetaan.

Tarhat ja laitumet

Hevosia ulkoilutetaan vapaana joko tarhassa tai laitumella. Ulkoiluttamispaikkana ne eroavat toisistaan: tarhassa hevonen purkaa tallin paineet, laitumella se taas käyttäytyy rauhallisemmin. Tarhojen kunnosta ja turvallisuudesta on pidettävä hyvää huolta.

Loukkaantuneen hevosen hoitaminen tarhassa tai laitumella on riskialtis työ.

Tarhassa ei saa olla puutavara- tai romukasoja. Vauhdilla kirmaavat hevoset satuttavat itsensä maassa lojuviin esteisiin. Vaaratilanteita syntyy tarhoissa, joiden maasto on epätasainen ja kivirauniainen. Mallikelpoinen tarha onkin maastoltaan tasainen ja esteetön.





Siisti ja valoisa talli on turvallinen sekä hevosille että ihmisille. Leveät käytävät, luonnon- ja keinovalot luovat turvallisuuden lisäksi viihtyisyyttä.



Pienkuormaaja keventää työtä. Jos tallikäytävä on riittävän leveä, voi heinän ja kuivikkeet siirtää koneella. Pienkuormaajalla työskennellessä täytyy käyttää kuulonsuojaimia.



Muista varovaisuus, kun viet innostunutta hevosta tarhaan. Hyvässä tarhassa on tukevat aidat ja se on maastoltaan tasainen.



Ensiaputarvikkeet säilytetään selvästi merkityssä paikassa, lääkkeet lukkojen takana. Alkuseräilykalustoa sijoitetaan paikkoihin, joista ne on helppo ottaa käyttöön, esimerkiksi oven lähelle.



HEVOSEN KÄYTTÖ

Valmennus

Turvallisessa valmennustyössä rauhallisuutta ja kärsivällisyyttä ei voi korostaa liikaa. Etenkin nuori, opetettava hevonen on arvaamaton ja toisinaan vaikea käsitellä. Yleisellä tiellä ajettaessa muu liikenne voi helposti säikäyttää hevosen. Valmennuksessa käytettävät ajoreitit suunnitellaan ja tarkastetaan huolella etukäteen, jotta ylimääräiset häiriöt saadaan poistettua.

Hevosen kuljetuksessa on käytettävä ainakin riimua. Myös pätsiin kiinnitetty köysi helpottaa hevosen hallitsemista. Riimuote tulee pitää tukevana, mutta köyttä ei saa kiertää käden ympärille.

Valmentajan varusteet vaikuttavat oleellisesti turvallisuuteen. Väärä pukeutuminen kylmissä ja kosteissa olosuhteissa voi johtaa tapaturmaan tai sairastumiseen. Sopivan lämmin ja liikettä rajoittamaton suoja-asu on paikallaan niin kesällä kuin talvellakin.

Hevonen liikenteessä

Hevosajoneuvon ja ratsukon paikka tiellä on sen oikeassa reunassa. Ainoastaan ratsastamiseen tarkoitettut tiet on merkitty liikennemerkkein.

Liikenteessä näkymiseen kannattaa kiinnittää huomiota sekä päivällä että erityisesti hämärässä ja pimeällä. Hevosajoneuvon kuljettajan ja ratsastajan on hyvä käyttää heijastinliiviä aina tiellä liikkuessaan. Hevosen jalkojen ympärille kiinnitettävät heijastimet näkyvät hyvin eri suuntiin.

Kuljetus ja kilpailut

Hevosten siirroissa ja kuljetuksessa sattuu paljon tapaturmia. Hevosen siirtoon on oltava omat reitit, joilla ei ole kulkua haittaavia esteitä eikä muuta toimintaa. Hevosen kuljetukseen tarkoitettut peräkärryt ovat kehittyneet huomattavasti, mutta

huonolla ylläpidolla turvallisestakin kärrystä tulee vaarallinen. Siksi laitteiden ylläpito ja huolto ovat parasta turvallisuuden edistämistä.

Lastaussilta on turvallisuusriski. Silta voi olla liukas, se voi kaatua avaajan päälle tai sillalta voi pudota.

Kuljetuskopin tai -auton lastaussillan saranat ja kiinnikkeet on voideltava ja tarkistettava säännöllisesti. Myös hevosen kiinnityspisteet vaunun sisä- ja ulkopuolella on tarkistettava.

Hevosen kunnon tarkistaminen ja kilpailukuntoon laitto kuljetuksen jälkeen vie aikaa. Valjastus, satulointi ja mahdollisten suojien laittaminen on turvallisinta rata-alueiden valjaskatoksissa. Kun hevonen luovutetaan ammattiohjastajalle, on avustaja tarpeen, jotta kilpailuun innolla menossa oleva hevonen ei pääsisi karkaamaan ja aiheuttamaan vahinkoa.

Työhevoset

Viime aikoina kiinnostus suomenhevosten käyttöön työssä on lisääntynyt. Turvallinen työhevosen käsittely ei poikkea paljon ravurin tai ratsun käsittelystä.

Maastossa ajaessaan ohjastajan on hyvä tutustua reittiin ennakolta. Erityisesti lumipeitteinen maasto saattaa sisältää monia vaaratekijöitä.

Hevosen täytyy luottaa ohjastajaansa. Jos ohjastaja ajaa hevosen pinteeseen, saattaa jatkotyökentely olla hankalaa.

Tukeva ajoasento vaimentaa äkkipysähdyksiä. Jalat on pidettävä melko leveässä haara-asennossa, toinen jalka edessä ja polvet hieman koukussa. Jokaisen on kehiteltävä itselleen sopiva ja turvallinen ajotyyli. Kaikissa olosuhteissa ohjokset on kuitenkin pidettävä tiukalla. Näin hevonen aistii, että ohjastaja on mukana.



Hevosta taluttaessa kannattaa käyttää turvajalkineita ja käsineitä. Riimunaru kulkee oikeasta kädestä vasempaan. Riimunaria ei saa kiertää käden ympärille, sillä yllättävä riuhtaisu voi vahingoittaa kättä.



Hevosen siirtämisessä kuljetusvaunuun ja sieltä pois tarvitaan turvallisuussyistä ainakin yksi avustaja. Lastaussilta avataan aina sivusta. Lastaussillan on oltava kokonaan auki ennen kuin hevonen otetaan ulos autosta.



Hevosen varusteet

Uudetkin valjaat ja muut nahkavarusteet menettävät väärin käsiteltyinä kimmoisuutensa. Tapaturmien ja onnettomuuksien välttämiseksi varusteet on tarkastettava säännöllisesti. Tarkastuksen yhteydessä jokainen liitos ja solki avataan, osat puhdistetaan ja ennen kokoamista nahkaosat sivellään valjasrasvalla.

Hevosen varusteet on puhdistettava aina käytön jälkeen. Näin mahdolliset vauriot ja kulumat löytyvät helposti. Varusteiden hoito- ja säilytysohjeita kannattaa kysyä hevostarusteiden myyjiltä.

Ravivalmentajan päivittäin käyttämät ravikärryt pitää huoltaa. Liian äänekkäät, kolisevat tai rämisevät kärryt säikäyttävät hevosen ja ovat ajajalle epämiellyttävät. Kärryjen istuimen pinnoitteen pitää olla luistamatonta materiaalia, joka antaa tukea ajaessa. Myös ajoasentoon on kiinnitettävä huomiota, varsinkin niissä kilpakärryissä, joissa jalkatuet ovat aisojen yläpuolella.

Ergonomisen valmennuskärryn istuimen jousitus vähentää selkään kohdistuvaa tärinää. Kärryn rungon tärinää vähentää pyörien erillisjousitus. Istuimessa kallistus pitää olla eteenpäin ja ohjaajan jalkatuet tavallista alempana. Näin selkä on hyvässä asennossa. Myös istuinta säätämällä asennosta saadaan selälle edullinen.

Kilpakärryjen kanssa usein käytettävien apu-

aisojen kiinnityksessä pitää olla huolellinen, jotta ne eivät pääse vahingoittamaan ohjastajaa.

Tamma ja varsa

Tamman tiineys voi aiheuttaa suuria muutoksia sen käyttäytymisessä. Tutut ja aikaisemmin turvalliseksi tiedetyt hoitotoimenpiteet voivat saada kantavan tamman käyttäytymään arvaamattomasti.

Vastasyntyneen varsan kunto on heti tarkastettava. Hoitajan turvallisuuden vuoksi avustaja on tarpeen varsoneen tamman rauhoittamiseksi. Melko pian varsomisen jälkeen tammalle ja varsalle on annettava mahdollisuus jaloitteluun. Tarhan kunto on kuitenkin ensin tarkistettava. Isoille hevosille turvallinen tarha saattaa olla pienelle varsalle vaarallinen.

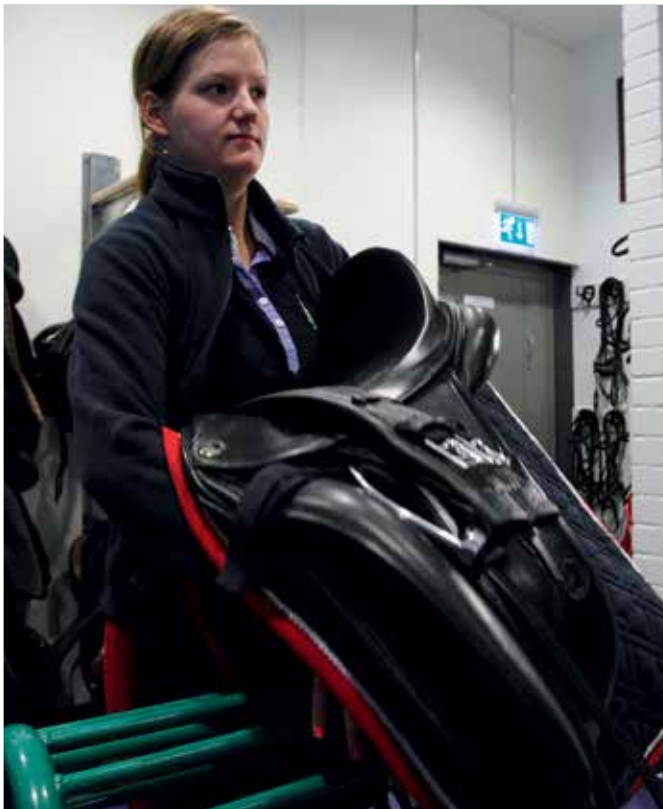
Holtittomasti liikkuva varsa polkee helposti taluttajaansa varpaille. Hyväksytyt turvajalkineet kuuluvatkin hevosen taluttajan vakiovarusteisiin. Kesäisin riittävät puolijalkineet, talvella ja kurakeliin aikaan kannattaa käyttää pitkävartisia turvasaappaita. Opetuksen onnistumiseksi myös talusreitit kannattaa suunnitella etukäteen ja varmistaa, että ne ovat varsalle sopivia.

Turvallinen hevosen kasvattaminen vaatii hoitajalta ja opettajalta määrätietoisuutta. Hevosen on aistittava, että ohjastaja tai taluttaja hallitsee tilanteen.



Sijoita varusteet huollon ajaksi sopivalle korkeudelle. Näin vältät käsien kohoasennot sekä kiertyneet ja kumartuneet työasennot.

Kannattele mahdollisimman vähän käsin, kun huollat varusteita.



HEVOSEN HOITO

Puhtaanapito

Hevonen on harjattava puhtaaksi päivittäin. Ihosta ja karvoista irtoava pöly ärsyttää hengityselimiä, joten hengityksensuojaimen käyttö on perusteltua. CE-hyväksytty P2-luokan kevytsuojain tai puoli-naamari antavat riittävän suojan hengityselimille. Hoitaja voi valita myös moottoroidun suojaimen, joka on hengitysvastukseltaan kevyempi. Hevosta kannattaa totuttaa hengityksensuojainta käyttävään hoitajaan.

Hoitajan iho saattaa ärsyntyä hevosen hilseestä. Ohuet suojakäsineet estävät tehokkaasti iho-ärsytystä. Hevosta pestessä on myös hyvä käyttää suojakäsineitä.

Kavioiden hoito ja kengitys

Hevosen kavioiden hoito ja kengitys ovat raskaita ja ammattitaitoa vaativia työvaiheita. Oikeat työtavat ja hyvässä kunnossa olevat työvälineet tekevät työstä turvallista ja tehokasta.

Kaviotelinettä kannattaa käyttää, jos hevonen ja hoitaja ovat tottuneet siihen. Telineen käyttö säästää voimia, kun hoitajan ei tarvitse kannatella hevosen jalkaa. Työ kevenee, selkään ja jalkoihin kohdistuva paine sekä staattinen lihastyö vähenevät. Hoitaja myös näkee paremmin, kun teline pitää kavion vakaasti paikallaan.

Ennen kavioiden hoidon ja kengityksen aloittamista on tarkistettava kengityspakki. Siinä on oltava jokaisella työkalulla oma paikkansa. Lyöntirautojen ja kaviopuikkojen pitää olla teräviä. Turvajalkineiden lisäksi kengittäjän tulee varustautua kengittäjän esiliinalla tai suojaavilla irtolahkeilla.

Kavioiden puhdistuksessa ja kengityksessä hevonen kiinnitetään päitsistä, mielellään molemmilta puolilta. Kengitykseen olisi hyvä olla oma tilansa. Jos tallilla on hevosten pesupaikka, se käy kengitystilanakin.

Rauhatonta hevosta kengitettäessä mukana on oltava avustaja rauhoittamassa hevosta.

Siirrä mekaanisesti aina kun se on mahdollista. Jos on pakko nostaa, kannattaa harjoitella hyvä nostotekniikka.

Nosto-oppia

- Käytä vahvoja reisi- ja pakaralihaksia.
- Kyykisty jalkaterät ja polvet erillään toisistaan.
- Ota hyvä ote taakasta.
- Vie taakka lähelle vartaloa.
- Nosta tasaisesti.
- Nosta pieniä taakkoja kerrallaan.
- Vältä selän kiertoliikettä.

Kevennä työtä myös näin

- Käytä pitkävartisia, oikean kokoisia työvälineitä.
- Pidä työvälineet kunnossa.
- Muista tauot.



Hyvä pesutila on valoisa. Lattia voi olla betonia tai kumi-
mattoa. Jalkoja pestessä ollaan kyykyssä, lähellä hevosta.



Valitse harja, josta saa hyvän otteen ja jolla voi työskennellä
ergonomisesti. Parhaiten harjaaminen sujuu lähellä hevosta.
Käsiä kannattaa käyttää vuorotellen, jotta kuormitus olisi
tasapuolista. Käytä hengityksensuojainta tarvittaessa.



Kaviot puhdistetaan niin, että hoitaja
jousta jaloista, ei selkää kumartamalla.



Pakkopilttuuta on hyvä käyttää esimerkiksi lääkinnässä.
Kotitalleilla pakkopilttuun vaihtoehtona ovat potkuliinat.

TURVAVARUSTEET

Kypärä

Turvallinen kypärä on CE-merkitty ja hyvin päähän istuva. Iskun jälkeen kypärä on aina uusittava. Vaikka iskun aiheuttamat vauriot eivät ole aina silmin nähtävissä, ne kuitenkin heikentävät suojasta. Kypärä täytyy vaihtaa myös, jos se on ollut paljon sateessa ja kylmässä tai sen lippa ratisee sitä taivuteltaessa.

Turvaliivi

Turvallinen liivi on tyköistuva ja siihen voi kiinnittää olkasuojat ja niskasuojan. Liiviä voi käyttää aina tai vain kun putoamisriski on suuri, kuten esteillä, maastossa tai nuorilla hevosilla ratsastettaessa. Kilpailuissa turvaliivi on useimmiten pakollinen.

Jalkineet

Karkeapohjaiset turvajalkineet ovat tallitöissä välttämättömät. Kesällä ja sisäkäyttöön sopii par-

haiten turvakärjellä varustettu puolikenkä. Talvella ja kurakelien aikaan kannattaa valita pitkävartiset turvasaappaat.

Kaikissa turvajalkineissa pitää olla kuvioitu ulkopohja. Koska polyuretaanisappaan pohja on uutena liukas, se kannattaa karhentaa esimerkiksi hiomapaperilla. Jalkineissa pitää olla myös matala korko, jotta jalka ei luiskahda jalustimesta läpi.

Käsineet

Ratsastaessa ja ajaessa on hyvä käyttää käsineitä. Käsineet ovat tarpeelliset sekä kesällä että talvella.

Ajo- tai valmennusasun

Ajo- tai valmennusasun valinta sään mukaan on tärkeää. Varsinkin kylmänä vuodenaikana kunnollinen kokohaalari on paras asu, koska se pitää selän lämpimänä. Turvalliseen asuun kuuluvat myös turvajalkineet.

HUOLEHDI ITSESTÄSI

Työhyvinvointi on monen tekijän summa. Työympäristön, työn organisoinnin, työyhteisön, ihmisen fyysisten ja psyykkisten voimavarojen sekä osaamisen pitää olla tasapainossa.

Hyvin sujuva työ turvallisella ja terveyttä edis-

tävällä työpaikalla parantaa työhyvinvointia. Huolehdi jaksamisestasi syömällä terveellisesti, liikkumalla ja nukkumalla hyvin. Hoida ihmissuhteitasi työssä ja vapaa-ajalla. Ammatillinen osaaminen on tärkeä osa työssä jaksamista.



**Muista turvajalkineet
ja muut turvavarusteet.**



**Luottamussuhde hevosen
ja ihmisen välillä on turvallisen
hevostyön perusasia.**



**Omasta kunnosta monipuolisesti
huolehtiminen auttaa jaksamaan.
Lyhyet tauot riittävän usein pitävät
virkeänä.**

VASTUUKYSYMYKSET HEVOSTYÖSSÄ

Nuoret työntekijät

Hevostalleilla työskentelee paljon nuoria. Nuorten into ei kuitenkaan pysty korvaamaan ammattitaitoa tai aikuisen voimaa. Hevosien omistajan pitääkin muistaa, että vastuu on viime kädessä aina tallista vastaavalla aikuisella.

Voimassa olevat lait ja asetukset on syytä tarkistaa. Esimerkiksi nuoria työntekijöitä ei saa pitää yhtäjaksoisesti töissä kuin muutamia tunteja päivässä eikä nuorella työntekijällä saa teettää työtä vaarallisten eläinten ja koneiden kanssa.

Vastuukysymykset on selvitettävä heti, kun tallille tulee uusia työntekijöitä. Sekä nuorella että aikuisella tallivastaavalla on oltava selvyys oikeista työmenetelmistä ja työnjaosta.

Perehdyttäminen ja työnopastus

Perehdyttämisessä esitellään yleisiä toimintamalleja, työnopastuksessa käsitellään enemmän varsinaista tehtävää ja sen suorittamista. Työnopastuksessa opetetaan työn oikeanlainen tekeminen. Samalla opetetaan turvalliset toimintatavat ja henkilönsuojainten sekä suojalaitteiden käyttö. Työnopastuksen yhteydessä käydään läpi myös työohjeet.

Annettu perehdyttäminen ja työnopastus dokumentoidaan. Yrityskohtaisesti dokumentit säilytetään yrityksen turvallisuuskansiossa.

Tilapäiset vierailijat

Nuorten hevosharrastajien mukana talleille tulee joskus tutustumaan ulkopuolisia ihmisiä. Nämä

hevosiin tottumattomat vierailijat voivat aiheuttaa vaaratilanteita. Ongelmana ovat myös tarttuvat eläintaudit, jotka kulkeutuvat eläinsuojasta toiseen ihmisten välityksellä.

Tallin kaikille vakinaisille työntekijöille on selvitettävä vierailijoiden käyttäytymissäännöt. Vieraan tullessa talliin on aina ensimmäiseksi otettava yhteyttä tallista vastaavaan aikuiseseen. Vasta aikuisen luvalla voi vieras tulla talliin ja tutustua sen toimintaan.

Vakuutukset

Jos hevostaloutta verotetaan elinkeinoverolain mukaan, toiminta kuuluu yrittäjien eläkelain piiriin (YEL). Koska YEL-vakuutukseen ei sisälly automaattista tapaturmaturvaa, se on otettava erikseen. YEL-vakuuttaminen voi koskea myös perheenjäseniä. Palkatuille työntekijöille on otettava lakisääteiset vakuutukset, johon sisältyy mm. Työnantajan pakollinen tapaturmavakuutus.

Hevostalousyrittäjä kuuluu Mela-turvan piiriin, jos yritystoimintaa verotetaan maatilatalouden verolain mukaan. Tällöin yrittäjä saa työ- ja vapaa-ajan tapaturmavakuutukset ja eläkevakuutuksen Melasta. Lisäksi maatalousyrittäjä voi saada tietyin ehdoin lomittajan tilalleen. Myös yrittäjän perheenjäsen pääsee Mela-turvan piiriin, jos hän asuu ja työskentelee tilalla.

Tallitöitä tekevien harrastajien on otettava vapaa-ajan tapaturmavakuutus, joka ei sulje pois hevosharrastusta. Mela-turvan piiriin kuuluva saa sen Melasta.





Opastus on tärkeää erityisesti silloin, kun työskentelijä on nuori tai kokematon työs-
sään.

Tallikäytävä pidetään siistinä ja esteettömänä.
Lattiaa lakaistaessa kannattaa käyttää hengityksensuojainta.

Hyvä järjestys suojaa yleisiltä tapaturmilta, kuten liukastumisilta ja kompastumisilta. Kaikille tavaroille pitää järjestää oma paikkansa sopivalle korkeudelle ja helposti saataville.



turvallisesti työssä

Työturvallisuustyötä hyvinvoinnin tueksi

Melan työturvallisuus- ja työhyvinvointityö tukee maatalousyrittäjän työssä jaksamista ja edistää terveellisiä ja turvallisia työtapoja. Tavoitteena on vähentää tapaturmia ja ammattitauteja.

Melan asiantuntijapalvelut maatalouden työturvallisuus- ja työhyvinvointiasioissa

- työturvallisuus- ja työhyvinvointiviestintä
- esitteet ja oppimateriaali
- työturvallisuusapurahat alan tutkimukseen, neuvontaan, tiedotukseen ja koulutukseen

Lisätietoa www.mela.fi > Työhyvinvointi

**Melan työturvallisuusesitteitä voi
ladata tai tilata netistä www.mela.fi**



Mela
www.mela.fi